Személyes emlékfoszlányok a Magyar Olimpiai Akadémiáról

Talán kissé furcsa, ha egy történész a fenti címet adja rövidke írásának, amikor egy olyan szervezet/intézmény/stb. elmúlt harmincöt esztendejével kapcsolatban próbálja meg felidézni személyes emlékeit, amely a magyar olimpiai mozgalom történetében meghatározó szereppel bírt és rendelkezik napjainkban is.

Hogy is kezdődött, pontosabban, hogy is kezdődött mindez a számomra. 1975-ben lettem az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának történelem-könyvtár szakos hallgatója és egyben Eötvös kollégista. A Ménesi út 11-13. szám alatti épületben az ELTE Egyetemi Könyvtárának egyik osztálya is helyet kapott, amelyet akkor dr. Keresztényi József vezetett. Az ő sport és az olimpiai mozgalom iránti elkötelezettsége már régóta közismert és elismert volt. Igaz, előttem akkor még nem, de azzá vált azt követően, amikor dr. Csanádi Árpáddal a Magyar Olimpiai Bizottság főtitkárával, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság tagjával, illetve dr. Tóth Gáborral a kollégium igazgatójával közösen „kiötölték", hogy miért is ne lehetne olimpiatörténetet oktatni az egyetemen. Azonnal jelentkeztem a meghirdetett szemináriumára. Öt félévet ígértek a hallgatóknak és annyit is vártak el tőlük. Az ELTE vezetése pártolta az ügyet és így megkezdődhetett a képzés. Mintegy másféltucatnyian vettünk részt az órákon minden hétfőn, 18 órai kezdettel.

A szemináriumnak hamarosan híre ment és számos érdeklődő jelentkezett az Eötvös kollégium igazgatójánál és tudakolta, hogy miként, mikortól és hogyan...

Az Olimpiatörténeti Szeminárium még hosszú éveket élt meg, de vele párhuzamosan az egykori „szeminarista" – Printz János – jóvoltából és vezetésével Sopronban a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat égisze alatt 1981-ben megindult egy hasonló sorozat. Jelentős sikerrel és eredménnyel.

A két sorozat – nevezzük most a budapesti és a soproni „képzést" így – (is) adta az ötletet a Testnevelési Főiskola akkori tanárának, dr. Kutassi Lászlónak – aki mind a két képzési helyszínen többször volt előadó, hogy a Magyar Olimpiai Akadémia megalakítását „ajánlja" a magyar sport- és olimpiai mozgalom vezetőnek a figyelmébe.

Ha nem tévedek néhány hónapos előkészítő munka – amelyben komoly szerepet vállalt dr. Keresztényi József is – után jött létre a Magyar Olimpiai Akadémia 1985. október 23-án – vajon gondolt-e akkor arra valaki, hogy október 23=1956?! – az Országos Testnevelési és Sporthivatal, akkor még Rosenberg házaspár – ma Hold – utcai épületében. A Titkárság kezdte meg először a működését melyet a Magyar Olimpiai Akadémia főtitkáraként dr. Kutassi László „jegyzett" és a titkárság tagjai Krasovecz Ferenc, Printz János és Szikora Katalin (titkár) lettek.

Egy hónappal később – 1985. november 23-án – immáron ünnepélyes keretek között a Testnevelési Főiskolán alakult meg hivatalosan a Magyar Olimpiai Akadémia. (Zárójeles megjegyzés – 30. születésnapomon, de nem azért...) Ott volt az ünnepélyes alakuló ülésen többek között a Magyar Olimpiai Akadémia létrehozását pártoló és a korábbi szemináriumokat is támogató dr. Ottó Szymiczek, a TF egykori hallgatója, a Nemzetközi Olimpiai Akadémia dékánja. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság a legmagasabb szinten képviseltette magát, hiszen jelen volt annak az elnöke, Juan Antonio Samaranch és megtisztelte jelenlétével az eseményt Nikos Nissiotis professzor a Nemzetközi Olimpiai Akadémia elnöke is.

Dr. Keresztényi József ajánlásával az ELTE Olimpiatörténeti Szemináriumának két egykori hallgatója – Dobor Dezső és dr. Szakály Sándor – a Magyar Olimpiai Akadémia Tanácsának tagjai lettek.

Az alapítók arra is figyeltek, hogy a magyar tudományos élet sport és olimpia iránt elkötelezett tagjait is megnyerjék az ügynek. Sikerrel jártak. Így lettek a megalakult Magyar Olimpiai Akadémia alelnökei dr. Pölöskei Ferenc, az ELTE történész professzora, dr. Istvánfi Csaba a Testnevelési Főiskola rektora és dr. Keresztényi József. A Magyar Olimpiai Akadémia elnöke pedig, a Magyar Olimpiai Bizottság főtitkára, Schmitt Pál lett.

A kezdeti lendület nem tört meg. Sikeres előadássorozatok a Testnevelési Főiskolán, befogadás a Nemzetközi Olimpiai Akadémia nemzeti akadémiái közé és kapcsolatok kiépítése a különböző nemzeti akadémiákkal, közös kiadványok, „vidékjárás" és az olimpiai eszme iránti érdeklődés felkeltése.

Magam 1990-ig voltam tagja a Magyar Olimpiai Akadémia Tanácsának és mintegy tíz esztendő után térhettem vissza a tagok közé 2001-ben s lettem annak egyik alelnöke 2009-ben.

Emlékezetes és szép évek voltak egykoron és azok voltak az elmúlt több mint tíz esztendő eseményei is. Magam közben 65 éves lettem – hála az orvosaimnak, a sorsnak és a jó Istennek – és a hivatalos/ünnepélyes megalakulás után harmincöt esztendővel kicsit irigykedve nézek valamikor önmagamra. A fénykép tanúsága szerint ott ülök a Testnevelési Főiskola – sajnos már csak emlékként felidézhető – „aulájában" dr. Kereszténvi József és dr. Ottó Szymiczek között és büszkén gondolok arra – biztos akkor is így véltem –, hogy maguk közé fogadtak azok, akik a magyarság számára a sport révén a legnehezebb időkben is tiszteletet, megbecsülést, elismerést vívtak ki. Legyen így ez a következő évtizedekben is!

Prof. Dr. habil. Szakály Sándor
a Magyar Olimpiai Akadémia alelnöke,
egyetemi tanár

35 éves Magyar Olimpiai Akadémia

35 esztendővel ezelőtt, 1985. november 23-án alakult meg a Magyar Olimpiai Akadémia (MOA). A szervezet és a magyar olimpiai mozgalom jelentőségét, egyben elismertségét mutatja, hogy a Testnevelési Egyetemen (TF) megrendezett eseményen részt vett a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke, a spanyol Juan Antonio Samaranch is. A megjelenteket a magyar sportvezetés akkori első embere, Buda István is köszöntötte.

A Magyar Olimpiai Bizottság az olimpiai eszme és a magyar sportmozgalom olimpiai hagyományainak ápolása elősegítése céljából működteti a Magyar Olimpiai Akadémiát (MOA). A Nemzetközi Olimpiai Akadémia (NOA) 1961-ben a görögországi Olümpiában alakult. Magyarország már a kezdeti években igen aktívan részt vett a munkájában. A hetvenes évektől a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös-kollégiumában és a TIT-ben folytak olimpiai szemináriumok.

A MOA – a világ 27. nemzeti akadémiájaként, a szocialista országok között elsőként – 1985. november 23-án alakult meg a Testnevelési Főiskolán. Az előkészületekben jelentős szerepe volt Csanádi Árpádnak, a MOB korábbi főtitkárának (1983-ig), a NOB magyar tagjának. Az alakuló ülésen részt vett Juan Antonio Samaranch, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és Nikosz Nissziotisz professzor, a Nemzetközi Olimpiai Akadémia akkori elnöke, valamint Ottó Szymiczek, a NOA magyar származású dékánja és Schmitt Pál, a MOB főtitkára, a NOB magyar tagja, a MOA első elnöke is. A MOA-irodát korábban felkereste Jacques Rogge NOB-elnök és Iszidorosz Kuvelosz professzor, a NOA első embere is.

Azt, hogy Magyarország mennyire meghatározó tagja volt az olimpiai családnak, Juan Antonio Samaranch, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság korábbi elnökének a MOA budapesti megalapításakor mondott beszéde is tükrözi.